

bron 14

Drie foto's van de Rijn

foto 1

foto 2

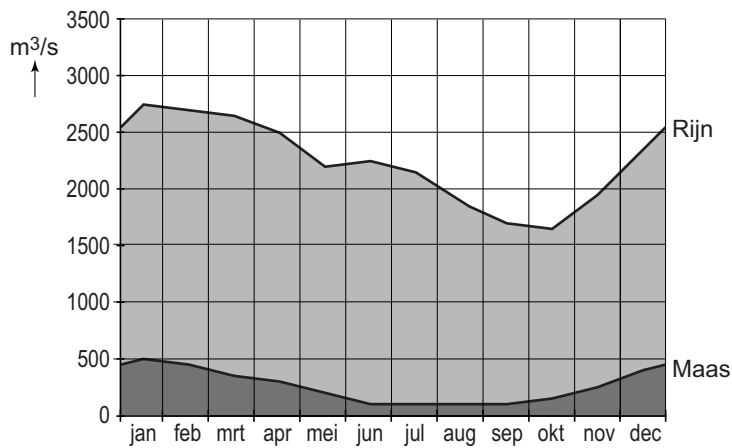
foto 3

- 1p 15 Welke foto uit bron 14 laat een deel van de benedenloop van de Rijn zien?
- A foto 1
 - B foto 2
 - C foto 3

bron 15

Gemiddelde afvoer van water in de Rijn en de Maas in kubieke meter per seconde

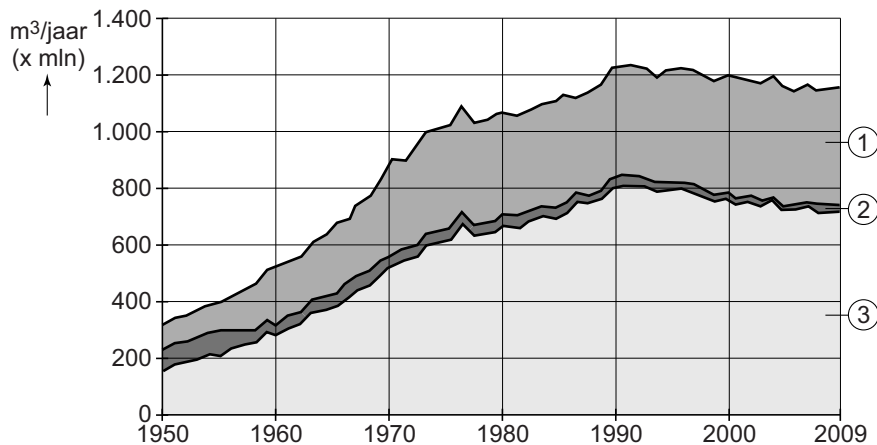
- 1p 16 Bekijk bron 15.
In de grafiek zie je dat de afgevoerde hoeveelheid water als het zomer wordt steeds afneemt. Alleen bij de Rijn daalt de waterafvoer van half mei tot half juni niet. De waterafvoer neemt dan zelfs een beetje toe.
→ Noem de oorzaak waardoor de waterafvoer van de Rijn in deze periode een beetje toeneemt.

.....

.....

bron 16

Productie drinkwater in Nederland uit oppervlaktewater, duinwater en grondwater, in miljoen kubieke meters

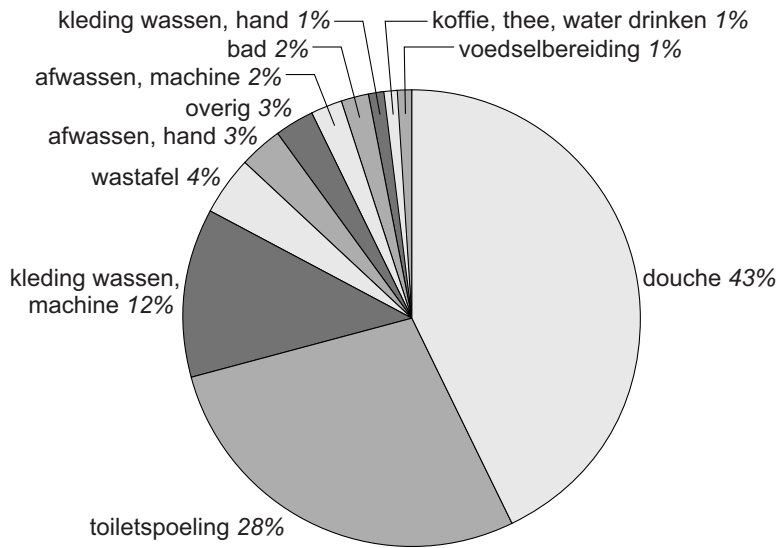
- 1p 17 In de grafiek in bron 16 is te zien dat het drinkwater in Nederland uit drie verschillende bronnen wordt geproduceerd. In alfabetische volgorde zijn dit: duinwater, grondwater en oppervlaktewater. Achter welke letter staan de juiste drinkwaterbronnen bij de legendacijfers 1, 2 en 3 uit bron 16?

	legendacijfer 1	legendacijfer 2	legendacijfer 3
A	duinwater	grondwater	oppervlaktewater
B	duinwater	oppervlaktewater	grondwater
C	oppervlaktewater	duinwater	grondwater
D	oppervlaktewater	grondwater	duinwater

- 1p 18 Bekijk bron 16.
 Het gebruik van duinwater heeft voor drinkwaterwaterbedrijven een voordeel in vergelijking met het gebruik van oppervlaktewater. Wat is dit voordeel?
- A De duinen hebben minder snel last van verdroging dan de riviergebieden.
 - B De voorraad duinwater is groter dan de voorraad oppervlaktewater.
 - C Het duinwater is al op een natuurlijke manier gezuiverd.

bron 17

Drinkwatergebruik naar toepassing, 2013

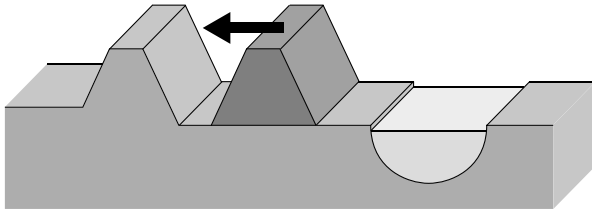
- 1p **19** In het cirkeldiagram in bron 17 is te zien waarvoor Nederlandse huishoudens het drinkwater gebruikten in het jaar 2013. Voor sommige doeleinden kunnen we ook grijs water gebruiken in plaats van drinkwater.
→ Geef een voordeel voor het milieu van het gebruik van grijs water.

.....

.....

bron 18

Verleggen van dijken in het rivierengebied

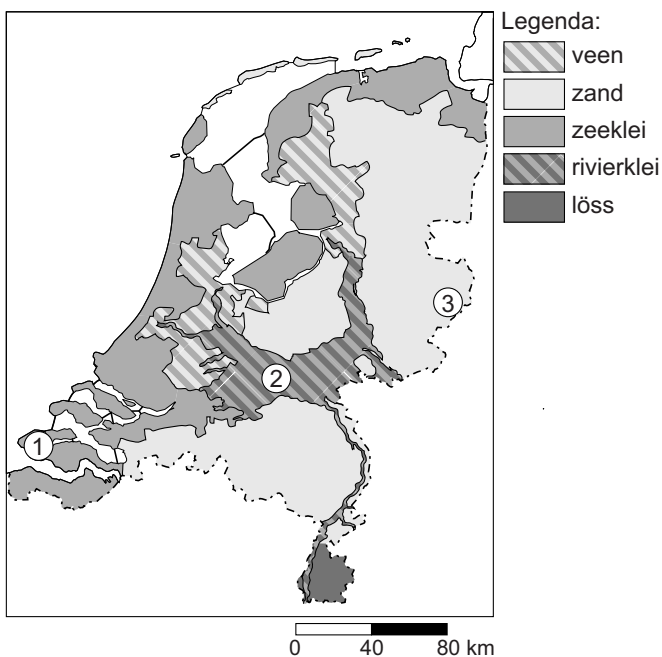

- 1p 20 Bron 18 laat een dijkverlegging in het rivierengebied zien. Over deze dijkverlegging worden twee uitspraken gedaan.
→ Geef bij elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.

	juist	onjuist
Een reden voor deze dijkverlegging is dat de binnenvaartschepen steeds meer ruimte nodig hebben.		
Een reden voor deze dijkverlegging is dat er na dijkverlegging meer ruimte komt voor woningbouw in de uiterwaarden.		

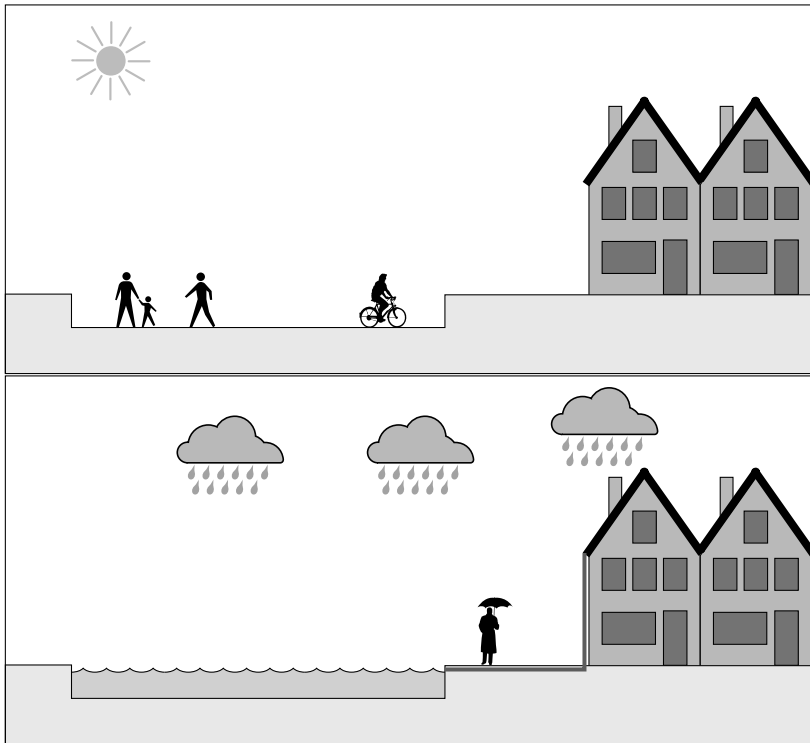
bron 19

Grondsoorten in Nederland

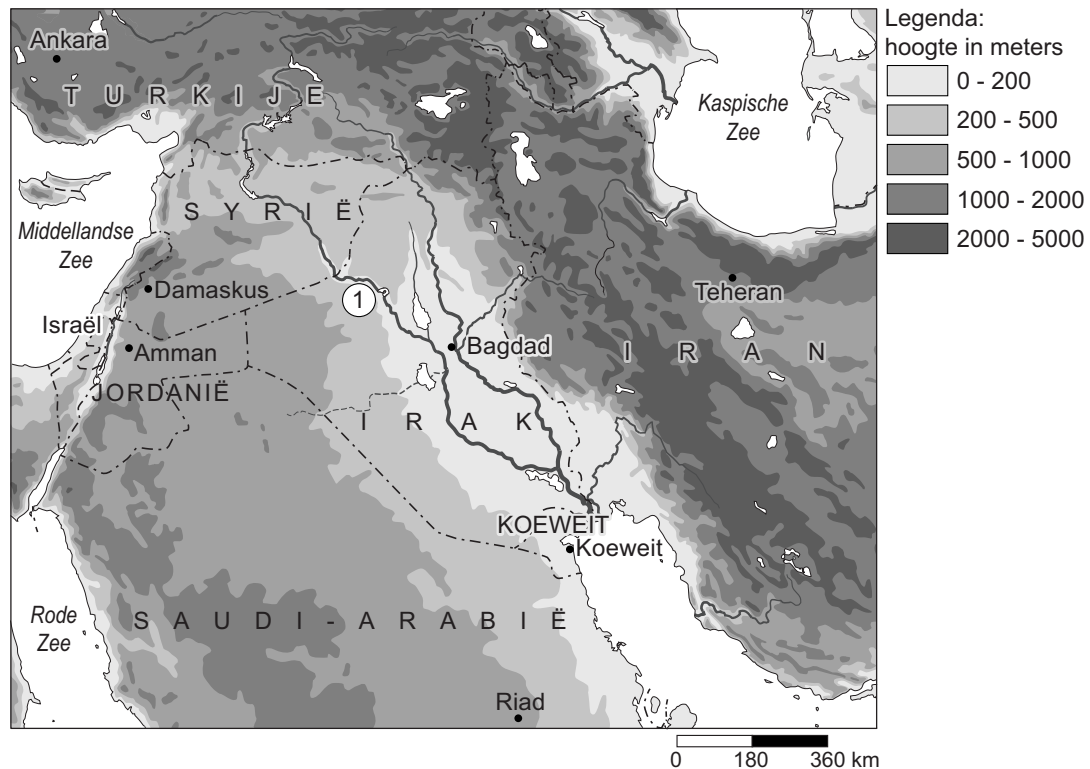
- 1p 21 De landbouw in Nederland heeft door de klimaatverandering steeds meer last van extreem droge en extreem natte perioden in het groeiseizoen. Op de kaart in bron 19 zijn drie gebieden aangegeven. In welk gebied zal bij droogte waarschijnlijk het eerst irrigatie moeten plaatsvinden?
- A in gebied 1
B in gebied 2
C in gebied 3

bron 20
Waterplein

- 1p 22 Bekijk bron 20.
In steden worden steeds vaker waterpleinen aangelegd.
Wat is de belangrijkste functie van waterpleinen?
- A drinkwatervoorziening bij langdurige droogte
 - B een tijdelijke opvang van regenwater bij hevige stortbuien
 - C Het water van waterpleinen wordt gebruikt als koelwater.
 - D Het water van waterpleinen wordt gebruikt als grijs water voor het wassen van auto's.

bron 21
Midden-Oosten

- 1p **23** Bekijk de kaart in bron 21.
Wat is juist?
- A Het water uit gebied 1 wordt via de Eufraat naar het noordwesten afgevoerd.
 - B Het water uit gebied 1 wordt via de Eufraat naar het zuidoosten afgevoerd.
 - C Het water uit gebied 1 wordt via de Tigris naar het noordwesten afgevoerd.
 - D Het water uit gebied 1 wordt via de Tigris naar het zuidoosten afgevoerd.

- 1p **24** Bekijk de kaart in bron 21.
Er worden twee uitspraken gedaan over de rivieren de Eufraat en de Tigris.
→ Geef bij elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.

	juist	onjuist
De Eufraat en de Tigris krijgen in het voorjaar beide smeltwater uit de bergen.		
De Atatürkdam in Turkije leidt tot waterschaarste in Israël.		

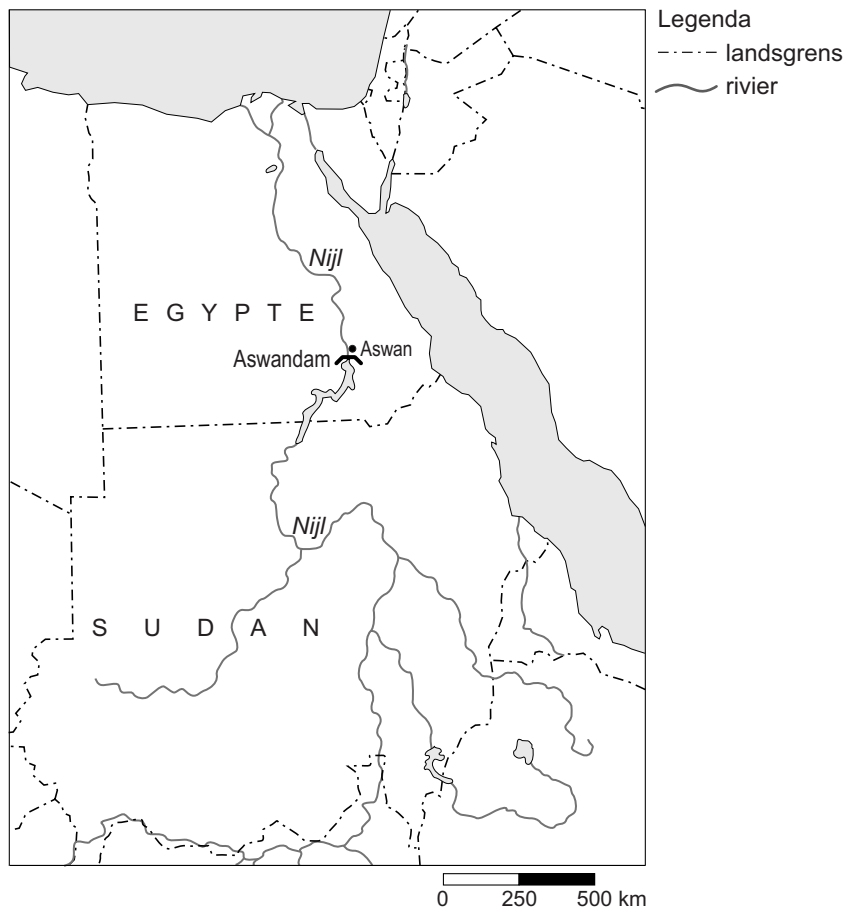
bron 22

Oppervlakte-irrigatie

- 1p 25 Zie bron 22.
In Egypte wordt in de landbouw veel oppervlakte-irrigatie toegepast.
Wat is een veelvoorkomend nadeel van deze vorm van irrigatie?
- A De bodem gaat verzilten.
 - B De erosie zal toenemen.
 - C Er vindt meer sedimentatie plaats.
 - D Landbouwgewassen gaan sneller rotten.

bron 23
Een deel van het Midden-Oosten

bron 24

De stuwdam in de Nijl bij Aswan

bron 25

Tekst

De aanleg van een dam in de Nijl bij Aswan heeft ervoor gezorgd dat de mogelijkheden voor irrigatie in het gebied rond het stuwmeer zijn ... **1** ... (*afgenomen / toegenomen*).

Door de dam kan het waterpeil voor de scheepvaart stroomafwaarts van de dam ... **2** ... (*beter / slechter*) geregeld worden.

De dam zorgt ervoor dat de afzetting van slib langs de Nijl stroomafwaarts van de dam ... **3** ... (*meer / minder*) is geworden.

2p **26** Zie bron 23, 24 en 25.

Bij Aswan is een stuwdam in de Nijl gebouwd. Dit heeft een aantal gevolgen gehad.

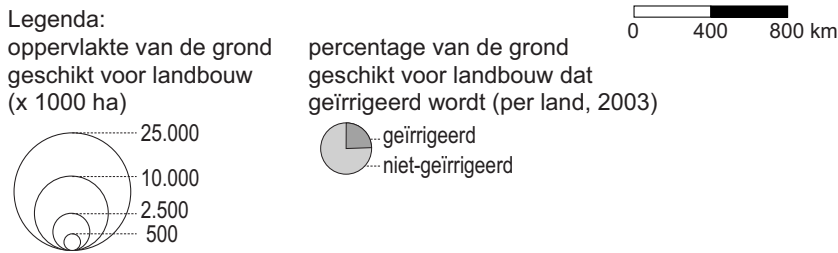
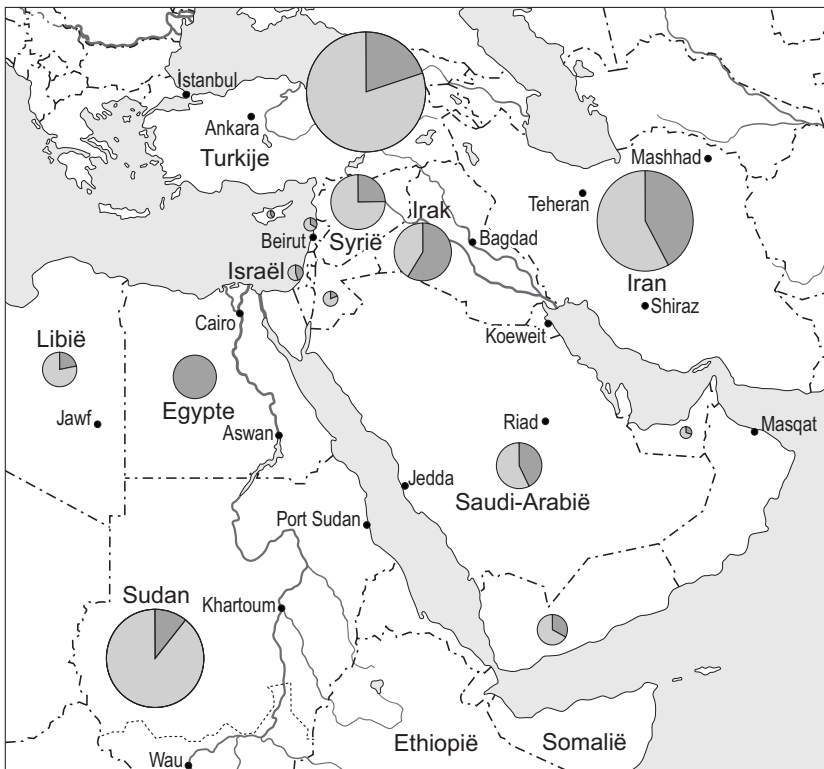
→ Kies het juiste woord dat tussen haakjes staat bij de cijfers 1, 2 en 3 in de tekst van bron 25.

1

2

3

bron 26
Midden-Oosten, irrigatie

2p 27 Er worden drie uitspraken gedaan naar aanleiding van bron 26.
→ Geef bij elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.

	juist	onjuist
Saudi-Arabië heeft meer hectare geïrrigeerde grond dan Egypte.		
Irak heeft ongeveer tien miljoen hectare geïrrigeerde grond.		
Van de landen in bron 26 heeft Turkije de meeste grond die geschikt is voor landbouw.		

bron 27

Krantenartikel

Water duurder dan olie in het Midden-Oosten

De landen uit het Midden-Oosten zijn op zoek naar nieuwe, duurzame en minder kostbare manieren om schoon drinkwater te produceren.

De machines in de waterzuiveringsinstallaties gebruiken veel brandstof.

Alleen al in Saudi-Arabië zijn anderhalf miljoen olievaten per dag nodig om de waterzuiveringsinstallaties te laten draaien. De gevolgen voor het milieu zijn groot.

1p **28** Lees bron 27.

Landen in het Midden-Oosten willen water gaan zuiveren op een manier die beter is voor het milieu.

→ Geef een voorbeeld van een energiebron die men beter zou kunnen gebruiken dan olie om het water te zuiveren.

.....

.....

1p **29** In het Midden-Oosten neemt de waterschaarste toe. Leerlingen doen twee uitspraken over de mogelijke oorzaken hiervan.

→ Geef bij elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.

	juist	onjuist
Het opwekken van elektriciteit met waterkracht leidt tot meer waterschaarste.		
De groei van de welvaart in oliestaten zoals Saudi-Arabië leidt tot meer waterschaarste.		